

TIIVISTELMÄ HANKKEESTA

Baltic Challenges and Chances for local and regional development generated by Climate Change – BalticClimate

Ilmastonmuutos on kunnille ja kaupunkiseuduille yksi merkittävä haaste. Meidän on annettava vastauksia ilmastonmuutosta koskeviin kysymyksiin, kuten

- Miten se on suunnittelussa, päätöksenteossa ja toiminnassa otettu huomioon?
- Miten siihen on varauduttu?
- Miten voimme siihen vaikuttaa?
- Voidaanko siitä hyötyä?

Keski-Suomen liitto on valmistellut saksalaisen Academy for Spatial Research and Planning (ARL) kanssa BalticClimate –hankkeen EU:n Baltic Sea Region –ohjelmaan. ARL toimii hankkeen pääpartnerina.

Saksalaisen pääpartnerin lisäksi muut partnerit ovat kuntia, kaupunkeja, alueviranomaisia sekä ilmastonmuutoksen ja kestävä kehityksen asiantuntijoita Suomesta, Saksasta, Ruotsista, Latviasta, Virosta, Venäjältä, Liettuasta ja Puolasta. Yhteensä 25 partneria.

Suomesta partnereina ovat Keski-Suomen liitto, Jykes Oy sekä Keski-Suomen ympäristökeskus.

Keski-Suomessa hankevalmistelu toteutettiin Äänekoski – Jyväskylä – Jämsä alueen kuntien ja Keski-Suomen liiton valmistelurahoituksella. Valmistelutyö kesti noin 8 kk.

Keski-Suomessa hanke vastaa ilmastonmuutoksen ja yhdyskuntarakenteen haasteisiin kehityskäytävällä Jämsä–Jyväskylä–Äänekoski.

Hankevalmistelun suomenkielisenä työnimenä on ollut ”**Kehittyvien kaupunkiväyhykkeiden kestävä aluerakenne**”.

BalticClimate hankkeen rahoitushakemus jätettiin EU:lle toukokuussa 2008.

Baltic Sea Region -ohjelman ohjauskomitea hyväksyi hankkeen Itämeren ohjelman rahoituksen piiriin lokakuun lopussa 2008.

Hanke on 3-vuotinen ja toteutus tapahtuu vuosina 2009 – 2011.

Hankkeen fokus

- A) Aluesuunnittelun ja aluetalouden sopeutuminen ilmastonmuutokseen ja ilmastonmuutoksen hillitseminen.
- B) Ilmastonmuutoksen tuomat haasteet ja mahdollisuudet

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa ilmastonmuutoksen ympäristö- ja sosioekonomisista vaikutuksista sekä toteuttaa ilmastonmuutoksen haavoittuvuus- ja riskianalyytit partnerimaiden kohdealueilla.

Hankkeessa toteutetaan arviointi- ja suunnittelutyökaluja aluesuunnittelua varten.

Lisäksi hankkeessa arvioidaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia alueen elinkeinoelämään ja kartoitetaan elinkeinoelämän mahdollisuuksia toisaalta sopeutua ja toisaalta hyötyä ilmastonmuutoksesta.

Äänekoski – Jyväskylä – Jämsä kohdealueella tavoitteena on

1. Sisällyttää ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen osaksi aluekehittämistä ja alueiden käyttöä.
2. Vaikuttaa ja sopeutua ilmastonmuutokseen aluerakenteeseen, liikenteeseen, asumiseen ja energiaan liittyvillä tavoitteilla ja toimenpiteillä.
3. Parantaa elinkeinoelämän ja yritysten mahdollisuuksia sopeutua ja toisaalta hyötyä ilmastonmuutoksesta.
4. Etsiä ilmastonmuutokseen sopeutuvia elinkeinoelämän palveluja ja tuotteita.
5. Vahvistaa eheytyvän yhdyskuntarakenteen suunnittelua kehityskäytävällä ja edistää ylimaakunnallisten kehityskäytävien muodostumista.
6. Omaksua ja hyödyntää muiden maiden ja alueiden hyviä kestävän kehityksen käytäntöjä.
7. Parantaa alueen kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta.

Kohderyhmä

- Aluesuunnittelijat ja -kehittäjät, kaavoittajat, kunnallistekniikan asiantuntijat, päätöksentekijät, luottamushenkilöt ja aluetaloustieteilijät
- Paikalliset ja alueelliset suunnittelu- ja kehittämisorganisaatiot, kehittämissyhtiöt
- Yritykset ja elinkeinoelämän edustajat
- Kansalliset organisaatiot, Itämeren alueen organisaatiot ja yhdistykset

Hankkeen viiden “työpaketin” eli WP:n sisältö

Work Package 1 “Project management and administration”

- Hankehallinnointi, koordinointi ja raportointi
- Seminaarit, työkokoukset ja tapahtumat
- Taloushallinto ja auditointi

Work Package 2 “Communication and information”

- Tiedottaminen ja markkinointi
- Graafinen asu
- Raportit, kartat ja kuvaukset
- Markkinointimateriaalit, ilmoitukset, esitteet ja Internet-sivut

Work Package 3 “Climate change material and analyses “

- Tuotetaan perustietoa ja materiaalia kestävästä kehityksestä ja ilmastonmuutoksesta Keski-Suomen ja aluesuunnittelun näkökulmista.
- Arvioidaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia erityisesti Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski kehityskäytävällä aluetalouden, ympäristön ja sosiaalisten vaikutusten kannalta.
- Selvitetään ja kuvataan ilmastonmuutoksen hillitsemisen keinoja Keski-Suomessa ja erityisesti ko. kehityskäytävällä.
- Kuvataan ilmastonmuutoksen kannalta tärkeiden tekijöiden tilanne Keski-Suomessa täällä hetkellä + ennusteet (mm. väestö, liikenne, aluerakenne, energia).
- Verrataan vastaavaa tilannetta muissa partnerimaissa.

Keski-Suomen liitto vastaa WP4:stä ”Integrated solutions and Capitalisation of Climate Change”. Siinä käsitellään ilmastonmuutokseen vaikuttavia toimenpiteitä. Työosion tavoite on edistää eheytyvää yhdyskuntarakennetta tukevaa liikenteen suunnittelua sekä elinkeinoelämän sijoittumisen, asumisen ja energiaratkaisujen kestävästä kehitystä.

Work Package 4 “Integrated Solutions and Capitalisation of Climate Change”

- Tarkastellaan ilmastonmuutoksen aiheuttamia toimintaympäristön muutoksia ja elinkeinoelämän sopeutumismahdollisuuksia Keski-Suomessa.
- Laaditaan vaihtoehtoisia yhdyskuntarakenteen sopeutumisen strategioita.
- Selvitetään Keski-Suomen elinkeinoelämän eri sektoreiden mahdollisuuksia hyötyä ilmastonmuutoksen aiheuttamista muutoksista.
- Toteutetaan alaprojekteja ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja sopeutumisen kannalta tärkeissä teemoissa: aluerakenne ja asuminen, liikenne ja energia.

Work Package 5 “Climate Change BSR local and regional applying ICT Toolkit”

- Tuotetaan arviointityökalu toimenpiteiden, hankintojen ja hankkeiden vaikutusten arviointiin aluesuunnittelussa ilmastonmuutoksen näkökulmasta sekä lisäksi arvioidaan luodun työkalun käytettävyyttä. Mahdollisesti eri toimialoille ja kohderyhmille kohdennetaan oma arviointityökalu, joka kokoaa keskeisen ilmastonmuutostiedon, arvioi ja aktivoi toimenpiteitä.
- Laaditaan kriittiset kysymykset yritysten käyttöön valintojen ja uusien mahdollisuuksien arvioimiseksi ilmastonmuutoksen ja kestävä kehityksen näkökulmasta.

Hankkeen budjetti ja rahoitus

Kansainvälisen hankekokonaisuuden yhteisbudjetti 4.440.720 €.

Siitä Keski-Suomen kolmen partnerin yhteenlaskettu osuus on 1.000.000 €

EU-rahoitus kattaa 75% eli Keski-Suomi saa 750.000 €.

Kansalliseen rahoitusosuuteen (25%) TEM myönsi avustusta 117.000 €.

Loppu kansallisesta rahoituksesta on keskisuomalaisten partnereiden muuta omarahoitusta eli 133.000 €

Partnereittain keskisuomalainen osuus jakaantuu seuraavasti:

Keski-Suomen liiton partneribudjetti on 660.000 eur

josta EU 75 %	495.000 eur
TEM	77.220 eur
Omarahoitus	87.780 eur (Keski-Suomen Kehittämisrahasto ja kohdekunnat)

Osa kehitysvyöhykkeen kunnista antoi jo keväällä myönteiset rahoituslupaukset liitolle ja voivat näin osallistua hankkeen käytännön toteutukseen liitännäispartnereina.

Maakuntahallitus päättää 19.11.2008 hankkeen käynnistämisestä ja Keski-Suomen liiton osarahoituksesta.

BALTICCLIMATE-HANKKEEN MUUT KESKISUOMALAISET PARTNERIT

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy

Jykes keskittyy omassa osuudessaan liikenteeseen ja palveluihin. Tarkoitus on mm. Innoroad –verkoston asiantuntemusta hyväksikäyttäen löytää kustannussäästöjä ja vähentää ympäristövaikutuksia

- optimoimalla kuljetuksia ja palvelutuotantoa
- samalla parantamalla palvelutasoa
- nopeuttamalla suunnitteluaikaa
- vähentämällä resurssien tarvetta sekä
- lisäämällä ymmärtämystä

Lisäksi tavoitteena on löytää uusia liikennetoimialan liiketoimintamahdollisuuksia sekä luoda seudullisia malleja julkisten ja yksityisten palveluiden tuottamiselle.

Innoroad –verkosto tuo hankkeelle osaamista logististen toimintojen optimoinnista, kuljetusjärjestelmien ympäristöystävällisistä innovaatioista erityisesti elinkeinoelämän näkökulmasta, liikennepäästöjen tutkimuksesta sekä ihmisläheisen teknologian, kulkuvälineiden ja liikennejärjestelmien konseptista.

Jykesin partneribudjetti on 300.000 eur

josta EU 75 %	225.000 eur
TEM	35.100 eur
Jykesin omarahoitus	39.900 eur

Keski-Suomen ympäristökeskus

Keski-Suomen ympäristökeskus keskittyy osana juuri käynnistynyttä Keski-Suomen ympäristöohjelmaa tarkastelemaan ilmastonmuutosta ja sen vaikutusta

- kaavaohjaukseen
- kehityskäytävän yhdyskuntarakenteeseen
- selvittää kaavoituksen tilannetta ja tarvetta
- yhdyskuntakustannuksia
- tavoitteena saada työkaluja kaavaohjaukseen ilmastonmuutoksen näkökulmasta

Keski-Suomen ympäristökeskuksen budjetti on 40.000 eur

josta EU 75 %	30.000 eur
TEM	4.680 eur
KSU:n omarahoitus	5.320 eur